

Vasco da Gama Türkiye Değişim Ekibi'nden yeni bir deneyim: Prekonferans 2015 Hatay, İzmir ve İstanbul değişim programları

Vasco da Gama Hareketi (VdGM; Vasco da Gama Movement), üye ülke temsilcilerinden oluşan Avrupa Konseyi (Europe Council) ve bu Avrupa Konseyi içinden seçilen temsilcilerle oluşturulan Yönetim Grubu (Executive Group) ile yönetilmektedir. Eğitim-öğretim, araştırma, Avrupa ötesi ve değişim konularında çalışan alt gruplar hem yerel hem de global olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Değişim grubu, çeşitli değişim programları sayesinde genç aile hekimlerine farklı ülkelerdeki birinci basamak sağlık sistemi ve aile hekimliği uygulamalarını yerinde inceleme imkanı sağlamaktadır.^[1]

Günümüze kadar farklı ülkelerde gerçekleştirilen değişim programlarına ülkemizden meslektaşlarımızın katılımına aracılık eden VdGM Türkiye Değişim Grubu'nun ilk kez ev sahipliği yaptığı VdGM konferans öncesi değişim programı, 18-22 Mayıs 2014 tarihleri arasında Adana'da düzenlenmiştir. Dört farklı ülkeden beş farklı katılımcıya ev sahipliği yapan aktivite, 14. Doğu Akdeniz Aile Hekimliği Sempozyumu'na katılım ile sona ermiştir.^[2-10]

Ülkemizin ikinci VdGM konferans öncesi değişim programı olan VdGM Prekonferansı 2015 Değişim Programı, 11. VdGM Prekonferansı ve 20. WONCA Avrupa Konferansı öncesinde, 17-20 Ekim 2015 tarihleri arasında VdGM Türkiye Değişim Grubu tarafından gerçekleştirilmiştir.

Değişim Programı ülkemizdeki aile hekimliği uygulamalarının ve kültürümüzün misafirlerimize tanıtılmasını amaçlayan toplantılar, Aile Sağlığı Merkezi (ASM) ziyaretleri, huzurevi ziyaretleri, şehir turları ve çeşitli sosyal programlardan oluşturulmuştur. Program İstanbul, İzmir ve Hatay ille-
rimizde eş zamanlı olarak yürütülmüştür. Program kapsamında İstanbul'da 10, İzmir'de yedi ve Hatay'da ise bir yabancı meslektaşımız, gönüllü aile hekimliği asistan ve uzmanlarının evlerinde konuk edilmiş, yine gönüllü aile hekimliği uzmanlarının çalıştığı ASM'leri ziyaret etmiştir.

VdGM Prekonferansı 2015 Hatay Değişim Programı

Hatay Değişim Programı, Dr. Serdal Kanuncu tarafından yürütülmüştür. Hatay'ı ziyaret eden Indra Van Hoorick (Belçika) 16 Ekim 2015 Cuma günü Hatay'a varmış ve ev sahibi ile buluşmuştur.

17 Ekim Cumartesi günü Hatay Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi Müdürlüğü ziyaret edilmiştir. Bu kurumda yaşlıların ve bakıma muhtaç hastaların sosyal ve sağlık sorunlarının nasıl çözümlendiğine ilişkin incelemelerde bulunmuş, merkezin nöbetçi fizyoterapisti ile fikir alış-verişi yapılmıştır.

17 Ekim Cumartesi günü öğleden sonra dünyanın en önemli mozaik müzelerinden biri olan Hatay Mozaik Müzesi ve Hristiyanlığın doğduğu yer olarak bilinen St. Pierre Kilisesi ziyaret edilmiş, tarihi Antakya evlerinin bulunduğu dar sokaklardan geçilerek Hatay Tabip Odası'na varılmıştır. Misafirimiz için aynı zamanda tarihi bir ev olan bu kurumda mola verilmiş olup muhteşem Türk Kahvesini tatması sağlanmıştır. Bu kurumun çalışmaları hakkında kısaca bilgi alındıktan sonra eski Antakya sokaklarında yürüyüş yapılarak tarihi dokusu ve bütünlüğü bozulmamış bir kafede yiyecek ve içecek molası verilmiştir. Eski Antakya yemeklerinden olan humus ve bakla için ayrıca bir zaman ayrılmış olup daha sonra ünlü Affan Kahvehanesi'nde "Haytalı" adlı tatlı yenilmiştir.

18 Ekim Pazar günü ise Samandağ'daki, Türkiye'deki son Ermeni köyü ve ilk organik tarım yapılan köy olma özelliği taşıyan Vakıflı Köyü, Dor Mabedi, Hz. Musa Ağacı, Hz. Hıdır Türbesi ve dünyanın en uzun 2. sahili olma özelliği taşıyan muhteşem Samandağ Sahili görülmüş ve güzel bir balık restoranında yemeğe geçilmiş, ardından da Hatay'ın olmazsa olmazı künefe tadılmıştır.

19 Ekim Pazartesi günü Tanışma Aile Sağlığı Merkezi ziyareti gerçekleştirilmiş olup bu ziyaret esnasında Türkiye'deki Aile Hekimliği disiplini, tarihi, Türkiye'de bu alanda yapılan çalışmalar, uygulamaya konulan Aile Hekimliği modeli, aşilar, koruyucu sağlık unsurları, kanser taramaları, gebelik izlemi gibi birçok konuda fikir alışverişinde bulunulmuştur. Ardından Hatay Halk Sağlığı Müdürlü-

ğü'ne geçilmiş olup kurum hakkında bilgiler verilmiştir. Akşam yemeği için Hatay'ın olmazsa olmazı tepsi kebabı ile gün noktalanmıştır. Misafir 20 Ekim Salı günü kongreye katılmak üzere Hatay'dan ayrılmıştır.

VdGM Prekonferansı 2015 İzmir Değişim Programı

İzmir Değişim Programı, Dr. Tuğba Onat, Dr. Hakan Mut ve Dr. Candan Kendir Çopurlar tarafından yürütülmüştür. İzmir'i ziyaret eden misafirlerimiz Erkan Gümüş (Hollanda), Dimitrios Alepidis (Yunanistan), Rocia Garcia-Gutierrez Gomez ve Teddy Weimar Cordova Irusta (İspanya), Luz Nunes Osorio (Peru), Soleman Begg ve Hooriyah Begg (İngiltere), 17 Ekim 2015 Cumartesi günü İzmir'e varmış ve ev sahipleri Dr. Yasemin Kılıç Öztürk, Dr. İlke Ekim Yardım, Dr. Kemal Mustan, Dr. Hakan Mut ve Dr. Candan Kendir Çopurlar ile buluşmuşlardır. Buluşmanın ardından, İzmir'in en ünlü sahili olan Alsancak Kordon'da Türk kahvaltısı kültürünün çeşitli tatlarını içeren keyifli bir ortamda kahvaltısı yapılmıştır. Kahvaltısından sonra Kordon'da sahil boyunca kısa bir yürüyüş yapılarak vapurla sahilin diğer yakasında olan Bostanlı semtine geçilmiştir. Katılımcılar, öncelikle Türk kahvesi, Türk çayı ve nargile kültürünü tanıma fırsatı bulmuş ve sonrasında dondurma eşliğinde Bostanlı'da eğlenceli bir yürüyüş yapmışlardır. Vapurla geri dönerken İzmir Körfezini kaplayan günbatımının eşsiz kıızıllığının büyümesi katılımcıları etkisi altına almıştır. Bu ilk günün keyifli saatleri İzmir'in sembollerinden tarihi Asansör'de,

Fotoğraf 1. Belçikalı misafirimiz Indra van Hoorick Hatay Tabip Odası önünde

Fotoğraf 2. Dr. Indra Aile Sağlığı Merkezi ziyaretinde

Fotoğraf 3. İzmir katılımcıları ve ev sahipleri, Narlıdere Huzurevi konferans salonunda Türkiye’de birinci basamak sağlık hizmetlerini tartışırken

İzmir’in renkli ışıklarını izlerken ve fotoğraflar çekerken son bulmuştur.

18 Ekim Pazar günü saat 09.00’da Narlıdere Huzurevi’nde Türk usulü kahvaltı ile güne başlanmış ve sonrasında 09.30’da resmi programa geçilmiştir. Öncelikle Dr. Candan Kendir Çopurlar, Dr. Tuğba Onat ve Dr. Hakan Mut tarafından organizasyon ekibi tanıtımı, değişim programının sunumu ve katılımcıların kendilerini tanıtımı ile açılış sunumu gerçekleştirilmiştir. Sonrasında Dr. Şehnaz Hatipoğlu tarafından “Türkiye’de Aile Hekimliği Sistemi” ve Dr. Nil Tekin tarafından “VdGM’nin Gelişimi ve Geleceği” adlı sunumlar yapılmıştır. Sunumlar sonrasında yaklaşık bir saat boyunca karşılıklı sorular ve fikir alışverişlerinde bulunulmuştur. Bu verimli tartışma ortamı sonrası öğle yemeği Narlıdere Huzurevi’nde yenilmiş ve ardından keyifli bir tarih ve lezzetli bir şarap tatma yolculuğuna çıkılmıştır.

İlk durak, Helenistik dönemin en değerli liman ve kültür şehirlerinden biri olan Efes Antik Kenti olmuştur. Uzun zamandır Efes Antik Kenti’nin kazılarında görev alan bir arkeolog rehber eşliğinde, dört km’lik parkurda yaklaşık üç saat süren bir zaman yolculuğunun keyfine varılmıştır. Efes Antik Kenti gezisi sonrası rota lezzetli ve farklı aromalar içeren şaraplarıyla ünlü Şirince beldesine çevrilmiştir. Ünlü ülke sınırlarını aşmış Şirince evlerinin manzarası karşısında akşam yemeği yenilmiş, sonrasında lezzetli Şirince şarapları tadılmıştır. Oylama yapılarak en çok beğenilen üç şişe şarap alınıp İzmir’e geri dönmüştür. Sahilde, yakamoz ışıltıları ve güzel şaraplar eşliğinde çok eğlenceli bir sohbetin ardından

keyifli bir gün ve gece tamamlanmıştır.

Katılımcılar, 19 Ekim 2015 Pazartesi sabahı Dr. Ülkü Bulut, Dr. Şehnaz Hatipoğlu, Dr. Selami Doğan’ın görev yaptığı ASM’leri ve İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi Aile Hekimliği Birimi ve İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Birimi’nin bağlı olduğu ASM’leri ziyaret etmiştir. Ülkemizdeki aile hekimliği uygulamasının işleyişini, uygulanışını, hasta-hekim arasındaki iletişimi, ASM’lerin fiziksel koşullarını, farklı gelir dağılımı ve kültür özelliklerine sahip Türkiye mozağını yansıtan beş ayrı merkezde inceleme imkanı bulmuşlardır. Öğleden sonra tarihi İzmir Saat Kulesi’nde bir araya gelindikten sonra, Kemeraltı Çarşısı ve Kızlarağası Hanı gezilerek oryantalizmin ve modern toplum yaşantısının kesitlerini görme imkanı yakalanmıştır. Kızlarağası Hanı’nda Türk kahvesi eşliğinde hoş sohbetler edildikten sonra oryantal Türk müziği ezgileri ile akşam yemeği yenilmiş ve geleneksel Anadolu halk dansları eşliğinde eğlenceli bir atmosfer paylaşılmıştır. Yemek sonrası dinlenmeyi tercih eden katılımcılar dışında kalan tüm ekip İzmir’in gece yaşantısını enerji ve coşkuları ile sabah saatlerine kadar deneyimlemiştir. 20 Ekim Salı günü misafirlerimiz kongreye katılmak üzere İzmir’den ayrılmıştır.

VdGM Prekonferansı 2015 İstanbul Değişim Programı

İstanbul Değişim Programı Dr. Süheyla Atalay, Dr. Fethi Sada Zekey, Dr. Emrah Kırımlı, Dr. Nur-

Fotoğraf 4. İzmir ekibi antik kent Efes ziyaretinde keyifli anlar yaşarken

şah Özkan, Dr. Halil Volkan Tekayak ve Dr. Demet Merder Coşkun tarafından yürütülmüştür. İstanbul’u ziyaret eden misafirlerimiz Alexandra Tsipou (Yunanistan), Beatriz Figueiredo (Portekiz), Berit Hansen (Danimarka), Isar Wulffaert (Hollanda), Lidia Armati (İtalya), Kenneth Yakubu (Nijerya), Martina Noviscak (Hırvatistan), Oz Bleich (İsrail), Nathalie Scherz ve Manuel Schaub (İsviçre) 17 Ekim 2015 Cumartesi günü İstanbul’a varmış ve ev sahipleri Dr. Zeynep Polat, Dr. Saba Sağlıker, Dr. Sevim Aksoy Kartcı, Dr. Saliha Şahin, Dr. Merve Şen, Dr. Melike Kurtoğlu Yakıcı, Dr. Süheyla Atalay, Dr. Ayşe Özdamar, Dr. Sacide Seçkin ve Dr. Nurşah Özkan ile buluşmuşlardır. Aynı gün akşam saatlerinde isteyen misafirler ve ev sahipleri tanışma yemeği için bir araya gelmiştir.

Tüm katılımcılar ile davetli aile hekimliği akademisyenleri, aile hekimliği uzmanları ve asistanları, 18 Ekim 2015 Pazar günü İstanbul Tabip Odası Kadıköy Ofisi’nde gerçekleştirilen açılış töreni için saat 10:00’da bir araya gelmiştir. Tören Dr. Demet Merder Coşkun’un ve Dr. Arzu Uzuner’in açılış ko-

nuşmaları ile başlamıştır. Açılışın ardından “Türkiye’deki Aile Hekimliği ve Birinci Basamak Sağlık Uygulamaları” başlıklı toplantı programına geçilmiştir. Dr. Dilek Toprak tarafından “Türkiye’de aile hekimliği tarihçesi”, Dr. Fethi Sada Zekey tarafından “Türkiye’de aile hekimliği uzmanlarının çalışma alanları”, Dr. Süheyla Atalay tarafından “Türkiye’de aile hekimliği uzmanlık eğitimi”, Dr. Hayriye Külbay tarafından “Türkiye’de aile hekimlerinin görev ve sorumlulukları”, Dr. Özgür Akbaba tarafından da “Türkiye’de birinci basamak sağlık sisteminin güncel durumu” adlı sunumlar yapılmıştır.

Soruların ve katkıların paylaşıldığı yaklaşık iki saat süren tartışma bölümünün ardından gecenin ilerleyen saatlerine kadar sürecek şehir ve kültür turu, Kadıköy-Kabataş güzergahında tarihi yarımadanın silüeti ve martıların eşliğinde yapılan vapur gezisi ile başlamıştır. Harbiye Askeri Müze’sinde geçmişe bir yolculuk yapan katılımcılar, mehteran gösterisi ile büyülenmiştir. Taksim-Sultanahmet güzergahında nostaljik tramvay, Galata Kulesi, Galata Köprüsü, Ayasofya Camii, Sultanahmet Camii gibi

Fotoğraf 5. İstanbul katılımcıları Aile Sağlığı Merkezi ziyaretinden keyifle ayrılırken

önemli tarihi ve turistik yapılar ziyaret edilmiştir. Gün boyunca gerek sokak lezzetleri gerek Türk Mutfağının lezzetli örnekleri tadılmıştır. Değişim programının ilk günü Türk müziği ve sema gösterisi eşliğinde otantik bir ortamda gerçekleşen akşam yemeği ile son bulmuştur.

Katılımcılar 19 Ekim 2015 Pazartesi sabahı Dr. Ayşe Özdamar, Dr. Sacide Seçkin, Dr. Emrah Kırımı, Dr. Hayriye Külbay ve Dr. Özgür Akbaba'nın görev yaptığı ASM'leri ziyaret etmiş, hasta-hekim ilişkisini, ASM'lerin fiziki koşullarını ve aile hekimliği

uygulamasını yerinde görme imkanını bulmuşlardır. Öğleden sonra bir araya gelen katılımcılar, Kapalı Çarşı ve Mısır Çarşısı'nın tüm güzelliklerini keşfetmiştir. Haliç ve boğaz manzarasına hakim bir restoranda akşam yemeği sonrası kimi misafirler dinlenmek için evlerine dönerken kimileri İstanbul'un gece yaşamını tüm coşkusu ile deneyimlemişlerdir

Serbest geçen 20 Ekim 2015 Salı sabahını dinlenerek veya gezerek geçiren İstanbul Değişim Programı katılımcıları ile kısa bir uçak yolculuğu ardından İstanbul'a varan İzmir ve Hatay Değişim

Fotoğraf 6. Tüm ekiplerin İstanbul'da Osmanlı mutfağından seçme yemekler eşliğinde tanışma öğle yemeği

Fotoğraf 7. Tüm katılımcılar, kendi ülkelerinin birinci basamak sağlık hizmetleri sunumları öncesinde İstanbul Kadıköy Tabip Odası'nda

Programı katılımcıları birbirleri ile ilk kez karşılaşacakları öğle yemeği için bir araya gelmiştir. Osmanlı Mutfağının çeşitli yemekleri, şerbetleri ve tatlılarının tanıtıldığı menüyü tadarken, özellikle diğer şehirlerden gelen katılımcılar yorgunluklarını atma imkanı bulmuşlardır.

Öğleden sonra tüm katılımcılar, İstanbul Tabip Odası Kadıköy Şubesi'nde gerçekleştirilen "Dünya'daki Aile Hekimliği ve Birinci Basamakta Sağlık Uygulamaları" başlıklı toplantı programına katılmışlardır. Toplantıda, 14 farklı ülkeden gelen VdGM Prekonferansı 2015 Değişim Programı katılımcıları tarafından, kendi ülkelerindeki aile hekimliği ve birinci basamak sağlık uygulamaları tanıtılmıştır.

Toplantının ardından tüm katılımcılar, değişim programı sonrasında kalacakları otellerine yerleşmek ve akşam yemeği için hazırlıklarını tamamlamak üzere ayrılmışlardır. Boş zamanın ardından tüm katılımcılar, Boğaz ve Fatih Sultan Mehmet köprüsü manzarası ile ünlü bir restoranda yapılacak gala yemeği için

yeniden bir araya gelmiştir. VdGM Prekonferansı 2015 Değişim Programı, 20 Ekim 2015 akşamı değişim programı katılımcıları, 11. VdGM Prekonferansı Düzenleme Kurulu ve VdGM Avrupa Konseyinin bir araya geldiği gala yemeği ile son bulmuştur.

VdGM Prekonferansı 2015 Değişim Programına ilgi ve katılımları ile destek veren tüm aile hekimliği akademisyen, uzman ve asistanlarına, konferans salonlarının kullanılmasına izin veren Narlıdere Huzurevi ve İstanbul Tabip Odası yetkililerine çok teşekkür ederiz.

VdGM değişim programlarından biri olan konferans öncesi değişim programlarının ülkemizde daha da yaygınlaşması için VdGM Türkiye değişim grubu olarak çalışmalarımıza hızla devam etmekteyiz. Grubumuza katılmak ve/veya programlarımıza destek vermek isteyen tüm meslektaşlarımızı aramızda görmekten büyük mutluluk duyarız.

VdGM Türkiye Değişim Grubu

Fotoğraf 8. Değişim programı katılımcıları, VdGM Yönetim Kurulu üyeleri ve Prekonferans 2015 düzenleme ekibi akşam yemeğinde

Kaynaklar

1. VdGM Hakkında. <http://vdgm.woncaeurope.org/about> adresinden 27.10.2015 tarihinde erişilmiştir.
2. Tekayak HV, Eraslan AM, İngilok S. Ülkemizin ilk Vasco da Gama Hareketi değişim programı Adana'da düzenlendi. *Türk Aile Hek Derg* 2015; 19(3): i-iv.
3. Tekayak HV. İspanya Palma de Mallorca'da bir konferans öncesi değişim programı, *Turkish Journal of Family Medicine & Primary Care* 2015; 9(3): 78-82.
4. Kendir Copurlar C, Kılıç Öztürk Y. Giotto Hareketi 2. Ulusal Kongresi tasarım odaklı düşünme çalıştayı. *Türk Aile Hek Derg* 2015; 19(1): vi-viii.
5. Onat T. Hırvatistan 2014 değişim programı gözlemleri. *Türk Aile Hek Derg* 2014; 18 (3): i-ii.
6. Haliloğlu S. LOVAH-WES Holanda değişim programı deneyimlerim. *Türk Aile Hek Derg* 2014; 18 (1): iii-vi.
7. Kendir Copurlar C, Kılıç Öztürk Y. İspanya'da bir önkonferans değişim programı deneyimleri. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care* 2014; 8 (4):133-7.
8. Ayraller A, Can H, Erdem Ö. Prag/ Çek Cumhuriyeti, 2013 Vasco da Gama Hareketi Ön-konferans İzlenimleri. *TJFMPC* 2014; 8(2): 32-4.
9. Geroğlu B, Can H, Altuntaş M, İspanya SoMaMFyC 2013 değişim programı gözlemleri. *Türk Aile Hek Derg* 2013; 17(3): i-ii.
10. Külbay H. 16. WONCA Europe konferansı ve Vasco da Gama Movement ön-konferansı 2010 Malaga/ İspanya. *Türk Aile Hek Derg* 2012; 16(1): 50-1.

Geliş tarihi: 02.11.2015

Kabul tarihi: 02.02.2016

Çevrimiçi yayın tarihi: 26.03.2016

Çıkar çakışması:

Çıkar çakışması bildirilmemiştir.

İletişim adresi:

Dr. Candan Kendir Çopurlar

e-posta: candankendir@hotmail.com